

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ

Τέχνη και κριτικός στοχασμός στη διεργασία της μάθησης μέσω της μεθόδου PERKINS

Με αφορμή τον εορτασμό του Πάσχα, χρησιμοποιήσαμε την μέθοδο Perkins για να επεξεργαστούμε κάποιους πίνακες σχετικούς με το Πάσχα.

Σύμφωνα με την μέθοδο αυτή τα παιδιά μαθαίνουν:

- Να διερευνούν, να αναζητούν και να στοχάζονται με αφορμή ένα έργο τέχνης.
- Να εκφράζουν συλλογισμούς, συναισθήματα και μηνύματα.
- Να εκφράζουν προβληματισμούς, ιδέες και απόψεις σχετικές με τους τύπους των έργων τέχνης.
- Να αναπτύσσουν δημιουργικές, συνεργατικές και διερευνητικές ικανότητες.

1^ο Στάδιο – «Παρατήρηση του έργου τέχνης»

Ο πίνακας ο οποίος επιλέχτηκε ήταν «Ελλήνων Πάσχα» του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ.

Τα παιδιά ερωτήθηκαν τι βλέπουν σε αυτό τον πίνακα ζωγραφικής.

Οι απαντήσεις ήταν οι εξής:

- Βλέπω κάτι τσολιάδες
- Βλέπω κάτι ανθρώπους που είναι πάνω σε ένα βουνό
- Βλέπω ότι είναι στρωμένο ένα τραπέζι και καρέκλες
- Βλέπω φαγητά στο τραπέζι

- Βλέπω δύο παιδάκια
- Βλέπω και κρασιά πάνω στο τραπέζι
- Μήπως είναι ο μυστικός δείπνος;
- Βλέπω έναν άνδρα και μια γυναίκα να φοράνε παραδοσιακά ρούχα. Γιατί όμως κυρία μας το δείχνεις αυτό αφού πέρασε ο πόλεμος με τους Τούρκους;
- Βλέπω παιδάκια να χορεύουνε
- Είναι κάπου στο δάσος
- Ένας τσολιάς ανάβει φωτιά για να ψήσουνε αρνί
- Εγώ νομίζω δεν είναι για τον πόλεμο που έγινε τον Μάρτη. Τώρα που άκουσα για το αρνί νομίζω ότι είναι για το Πάσχα
- Βλέπω δέντρα και έναν τσολιά που παρακολουθεί
- Δύο παιδάκια εδώ στην άκρη κρυφοκοιτάζουν
- Εγώ εντόπισα κάτι. Φοράνε παραδοσιακές στολές και φοράνε το καπέλο γιατί μας είχες πει ότι η φούντα συμβολίζει το δάκρυ του Χριστού και είναι σίγουρα Πάσχα
- Τα παιδάκια που κατασκοπεύουν θέλουν να πάρουν φαγητό από το τραπέζι γιατί πεινάνε
- Μήπως αυτά τα παιδιά που κρυφοκοιτάνε είναι κλεφτόπουλα;

2ο Στάδιο – «Νέα παρατήρηση του έργου τέχνης – στοχαστική προσέγγιση του PERKINS: Ανοιχτή και περιπετειώδεις παρατήρηση»

Ερώτηση: Τι είναι αυτό που βλέπετε; Είναι μία φωτογραφία;

- Όχι, είναι ένας πίνακας ζωγραφικής

Ερώτηση: Τι εποχή πιστεύετε ότι είναι αυτός ο πίνακας;

- Άνοιξη είναι, επειδή βλέπω χορταράκια πράσινα
- Θυμίζει Άνοιξη, γιατί είναι γαλάζιος ο ουρανός και έχει δέντρα. Είναι πολύ όμορφα και η Άνοιξη είναι πολύ όμορφη.
- Στο ένα δέντρο έχει μια τρύπα. Μήπως είναι εκεί που μπαίνουν τα σκιουράκια;
- Και είναι Πάσχα, που είναι την Άνοιξη

Ερώτηση: Τι σας θυμίζει Πάσχα σε αυτό τον πίνακα ζωγραφικής;

- Μου θυμίζει Πάσχα, επειδή ψήνουνε το αρνί
- Εμένα το κρασί μου θυμίζει τα κόκκινα αυγά
- Γιατί το Πάσχα οι άνθρωποι χορεύουνε και τρώνε

- Χορεύουνε τα παιδάκια γιατί είναι μια μικρή γιορτούλα
- Κάνουμε μια γιορτούλα και χορεύουν και γλεντάνε γιατί είναι το Πάσχα και πρέπει να το χαρούνε γιατί αναστήθηκε ο Χριστός

Ερώτηση: Τι χρώματα βλέπετε σε αυτόν τον πίνακα;

- Έχει γαλάζιο στον ουρανό και πράσινο στο χορτάρι
- Έχει κόκκινο και κίτρινο και μπλε και άσπρο
- Έχει πολλά και έντονα χρώματα

Ερώτηση: Πως είναι ντυμένοι οι άνθρωποι;

- Δεν φοράνε τα ρούχα που φοράμε εμείς
- Φοράνε παραδοσιακά ρούχα
- Αλλά δεν είναι σήμερα, είναι παλιά
- Είναι τότε που έγινε ο πόλεμος με την Τουρκία
- Ο ζωγράφος σίγουρα το ζωγράφησε το Πάσχα επειδή μας δείχνει το Πάσχα

Τι άλλο θέλετε να μου πείτε για τον πίνακα;

- Σίγουρα εδώ στο δέντρο είναι η φωλίτσα που πάνε το φαγητό τους τα σκιουράκια. Ίσως εκεί να είναι και η σπηλιά της κουκουβάγιας
- Πάνω στο τραπέζι έχει κρασί που μοιάζει με το αίμα του Χριστούλη
- Έχει τρία μεγάλα μπουκάλια και ένα μικρό
- Πίνουνε κόκκινο κρασί γιατί είναι Πάσχα και ο Χριστός είπε «αυτό είναι το αίμα μου»
- Αυτά τα παιδάκια που κατασκοπεύουν, θέλουν να πάρουνε τα πιάτα να τα φάνε και να τα γυρίσουν πίσω άδεια
- Εγώ νομίζω ότι λένε τραγούδια, γιατί βλέπω μουσικά όργανα, δεν κατασκοπεύουν
- Α! τώρα κατάλαβα. Τα παιδιά παίζουν μουσική και οι άλλοι άνθρωποι χορεύουν
- Ο ένας παίζει φλογέρα και ο άλλος παίζει αυτό το όργανο που δεν ξέρω πως το λένε, αλλά φυσάς για να παίζει

Ερώτηση: Πως νοιώθετε όταν βλέπετε αυτόν τον πίνακα;

- Νοιώθω χαρούμενα, γιατί είναι Πάσχα και μας αρέσει το Πάσχα
- Είμαι πολύ χαρούμενη όταν την βλέπω, γιατί έχει πολλά χρώματα και οι άνθρωποι στον πίνακα είναι πολύ χαρούμενοι

- Βλέπω πολύ ωραία χρώματα, ανοιχτά, σκούρα, γαλάζιο, όμορφα χρώματα και αυτό με κάνει να νοιώθω όμορφα
- Νοιώθω όμορφα, γιατί έχουν πολύ φαγητό και ψήνουνε και είναι όλοι χαρούμενοι
- Νοιώθω χαρούμενος γιατί και αυτοί νοιώθουν χαρούμενοι
- Χαίρομαι γιατί οι άνθρωποι λένε τραγούδια και γλεντάνε
- Μου αρέσει το φόρεμα που φοράει η γυναίκα, γιατί έχει πολλά χρώματα

Ερώτηση: Αυτοί οι άνθρωποι που χορεύουν είσαστε σίγουροι ότι είναι παιδάκια τελικά; Τι λέτε; Παρατηρήστε λίγο καλύτερα...

- Όχι είναι άντρες και γυναίκες. Μεγάλοι μπαμπάδες και μεγάλες μαμάδες.
- Τέτοια ρούχα που φοράνε δεν υπάρχουν σε νούμερο παιδιών
- Φαίνονται πιο μικροί γιατί οι άλλοι δύο (ο άνδρας και η γυναίκα, αριστερά) είναι πάνω σε ένα βουναλάκι και αυτοί που χορεύουν είναι πιο πίσω. Για αυτό φαίνονται μικροί.
- Εγώ πιστεύω ότι είναι μεγάλοι γιατί οι άνδρες έχουν μουστάκια

Ερώτηση: Πως πιστεύετε ότι ένοιωθε ο ζωγράφος όταν ζωγράφιζε αυτό τον πίνακα;

- Μάλλον ήταν χαρούμενος γιατί έχει πολλά χρώματα
- Χαρούμενος γιατί ζωγράφισε ανθρώπους να χορεύουνε
- Και είναι στην εξοχή και οι άνθρωποι όταν είναι στην εξοχή είναι χαρούμενοι
- Του αρέσει μάλλον η φύση, γι ' αυτό ζωγράφισε δέντρα, χόρτα

Σε αυτό το σημείο είπα στα παιδιά τον τίτλο του πίνακα **«Ελλήνων Πάσχα»** και ότι ο ζωγράφος είναι ο **Θεόφιλος Χατζημιχαήλ**. Είδαμε φωτογραφίες του καλλιτέχνη και μάθαμε για την ζωή του και το έργο του.

3ο Στάδιο – «Στοχαστική προσέγγιση του PERKINS: Ξεκάθαρη, αναλυτική και εις βάθος παρατήρηση»

A) Σύγκριση με άλλα έργα του καλλιτέχνη

Δείχνω στα παιδιά τον πίνακα του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ με τίτλο «Οι κουλούρες με τα κόκκινα αυγά, Οικογένεια του κυρίου Πάτρισον από το Σικάγο»

Συγκρίνουν τα έργα του καλλιτέχνη και προσπαθούν να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές.

Ερώτηση: Ποιος πιστεύετε ότι έχει ζωγραφίσει αυτόν τον πίνακα;

- Ο Θεόφιλος είναι, γιατί γράφει αυτά τα γράμματα, εδώ πάνω και σε αυτόν τον πίνακα, όπως τον προηγούμενο
- Είναι του Θεόφιλου γιατί έχει και αυτός πολλά χρώματα
- Έχει πολλά πράγματα ζωγραφισμένα και στους δύο πίνακες
- Έχει ζωγραφισμένους τους ίδιους ανθρώπους (εννοώντας με τον ίδιο τρόπο)

Καταλήξαμε ότι τελικά είναι του Θεόφιλου και ψάχνουμε να βρούμε ομοιότητες και διαφορές, μεταξύ των δύο πινάκων

- Και εδώ βλέπω να έχουνε μια γιορτή
- Έχει και εδώ μπουκάλια πάνω στο τραπέζι, μοιάζουν με τα άλλα (πρώτο πίνακα)
- Γιορτάζουν το Πάσχα και εδώ γιατί έχει ένα κουνελάκι
- Ξέρω γιατί είναι Πάσχα, έχει αυτά τα κόκκινα αυγά
- Εδώ έχει τέσσερα παιδάκια και ένα μωρό στην αγκαλιά της μαμάς του
- Ο μπαμπάς ταΐζει το παιδάκι

- Και στους δύο πίνακες έχει τραπέζι
- Έχει και κρασιά όπως στον προηγούμενο πίνακα
- Έχει και κόκκινα αυγά πάω στο τραπέζι
- Και εδώ τρώνε, γιατί πάνω στο τραπέζι έχει φαγητά
- Εδώ έχει ένα ρολόι και έναν παπαγάλο μέσα σε ένα κλουβί
- Έχει και έναν πίνακα ζωγραφικής με δέντρα
- Μήπως αυτό το κοριτσάκι κρατάει ένα γιογιό;
- Όχι είναι ένα γλειφιτζούρι
- Όχι, όχι, αφού είναι Πάσχα σίγουρα είναι λαμπάδα
- Εδώ έχει παράθυρα, ένα, δύο
- Είναι μέσα στο σπίτι
- Όχι, δεν είναι σπίτι. Είναι μουσείο γιατί έχει και έναν πίνακα
- Όμως και στα σπίτια μας έχουμε πίνακες ζωγραφικής
- Όχι είναι σπίτι, γιατί έχει και μία κουζίνα που δεν φαίνετε ολόκληρη
- Τους παπαγάλους όμως τους έχουμε έξω στο μπαλκόνι, γιατί τους αφήνουμε μερικές φορές να πετάξουν
- Δεν είναι στην εξοχή, όπως τον άλλο πίνακα
- Είναι όμως Άνοιξη και εδώ, γιατί την Άνοιξη είναι το Πάσχα
- Οι άνθρωποι όμως δεν είναι ντυμένοι ίδια. Στον πρώτο πίνακα φοράνε στολές, στον δεύτερο φοράνε ρούχα
- Και οι στολές είναι ρούχα
- Στον πρώτο πίνακα μάλλον είναι Μάρτιος, γιατί τότε φοράμε παραδοσιακά ρούχα
- Φοράνε ρούχα κανονικά. Αυτά που φοράμε εμείς
- Αυτόν τον πίνακα ο Θεόφιλος δεν τον έκανε το 1821, τον έκανε πιο μετά
- Και αυτός ο πίνακας έχει ανοιχτά χρώματα, αλλά έχει και σκούρα και έντονα όπως ο πρώτος
- Και οι άνθρωποι μοιάζουνε στο πρόσωπο, είναι χαρούμενοι
- Και τα χρώματα είναι χαρούμενα
- Και ο πίνακας είναι χαρούμενος γιατί έχει μια αγαπημένη οικογένεια
- Είναι μια μεγάλη οικογένεια με πολλά παιδιά, πέντε είναι
- Εμένα μου αρέσει αυτός ο πίνακας γιατί έχει ένα κουνελάκι
- Και ο ζωγράφος πρέπει να ήταν χαρούμενος όταν έκανε τον πίνακα, γιατί ζωγράφισε πολλά παιδιά

Στο σημείο αυτό λέω τον τίτλο του πίνακα.

Β) Σύγκριση του πρώτου πίνακα με έναν πίνακα ίδιου θέματος άλλου ζωγράφου

Παρουσιάζω στα παιδιά τον πίνακα του **Μυκόλα Ρυμονενκο** με τίτλο «**Πρωινή προσευχή το Πάσχα**», χωρίς όμως να αναφέρω τον ζωγράφο και τον τίτλο.

Ζητάω από τα παιδιά να μου περιγράψουν τι βλέπουν.

- Βλέπω μια εκκλησία
- Βλέπω πολλούς ανθρώπους
- Έχει φαγητά κάτω στο χώμα και κεράκια
- Δεν είναι στο χώμα, έχει πετσέτες
- Είναι πετσέτες πάνω στο χώμα και έχουν πάνω φαγητά, δεν έχει τραπέζια
- Βλέπω κεριά που κρατάνε οι άνθρωποι
- Εγώ βλέπω κάποιους ανθρώπους να μπαίνουν στην εκκλησία με κεράκια
- Βλέπω κάτι δέντρα που είναι άσπρα, μπορεί να είναι αμυγδαλιές
- Αυτά τα άσπρα είναι τα ανθάκια, μπορεί να είναι κορομηλιές
- Βλέπω έναν παπά
- Ένα κορίτσι κρατάει ένα παζλ
- Εγώ ξέρω τι κρατάει, κρατάει μια λαμπάδα

- Πάνω στην πετσέτα έχει φαγητά και είναι κάτι σαν πίτα. Όχι, όχι μοιάζει με ψωμί
- Έχει και αυγά, κόκκινα

Ερώτηση: Ποια εποχή πιστεύεται ότι είναι;

- Είναι Πάσχα γιατί έχει κόκκινα αυγά
- Είναι Άνοιξη γιατί τα δέντρα είναι ανθισμένα

Ερώτηση: Ποια ώρα της ημέρας λέτε να είναι;

- Είναι μέρα γιατί έχει φως
- Είναι απόγευμα. Νυχτώνει σιγά σιγά γιατί τα σύννεφα είναι κάπως ροζ και κίτρινα

Προτρέπω τα παιδιά να παρατηρήσουν τους ανθρώπους

- Το κοριτσάκι κρατάει ένα αυγό
- Τα παιδάκια κρατάνε αυγά. Θα τα τσουγκρίσουν
- Οι γυναίκες φοράνε τα ρούχα της μαγείρισσας, της νοικοκυράς, γιατί και αυτά τα ψωμάκια, τα έκαναν αυτές
- Αυτές οι δύο γυναίκες φοράνε μαντήλια στα μαλλιά και κρατάνε κόκκινα αυγά για να τα τσουγκρίσουν
- Αυτές εδώ φοράνε καπέλα
- Εγώ έχω ξαναδεί τέτοια καπέλα σε μια φωτογραφία στην γιαγιά
- Να, αυτές φοράνε λουλούδια στο κεφάλι

Συγκρίνουμε τους δύο πίνακες, τον πίνακα «Ελλήνων Πάσχα» και «Πρωινή προσευχή»

- Στον δεύτερο δεν έχει καρέκλες και τραπέζια. Τα φαγητά είναι σε πετσέτες κάτω στο χώμα
- Έχει τσολιά και στους δύο πίνακες (στον δεύτερο πίνακα, δείχνει την γυναίκα που βρίσκεται δεξιά, δίπλα από το δέντρο). Είναι τσολιάς γιατί έχει φούστα άσπρη, μπότες κόκκινες, όπως τα τσαρούχια. Τώρα που το βλέπω καλύτερα είναι κορίτσι.
- Τον δεύτερο πίνακα τον έχει κάνει και αυτόν ο Θεόφιλος γιατί έχει πολλά χρώματα έντονα
- Όχι εμένα δεν μου μοιάζει, είναι άλλος ζωγράφος

- Δεν είναι ίδια η ζωγραφική
- Οι άνθρωποι δεν είναι ίδιοι
- Εμένα μου ήρθε μια ιδέα. Εδώ (στον δεύτερο) δεν έχει γράμματα πάνω, όπως του Θεόφιλου. Δεν είναι του Θεόφιλου.
- Έχει ανθρώπους και στα δύο
- Είναι χαρούμενοι οι άνθρωποι και στους δύο πίνακες
- Στο δεύτερο δεν είναι και πολύ χαρούμενοι. Είναι σκεπτικοί, μάλλον γιατί προσεύχονται. Στον πρώτο είναι χαρούμενοι γιατί γλεντάνε
- Έχει και φαγητά και κόκκινα αυγά και στα δύο
- Όμως δεν είναι ο ίδιος ζωγράφος, σίγουρα. Ζωγραφίζει αλλιώς αυτός εδώ

Στο σημείο αυτό λέω στα παιδιά, ότι όντως είναι άλλος ο ζωγράφος του πίνακα.

Ο ζωγράφος λοιπόν είναι ο **Mykola Pymonenko** και ο πίνακας έχει τίτλο **«Πρωινή προσευχή το Πάσχα»**

- Α! τότε κυρία δεν είναι απόγευμα, είναι πρωί
- Α! ναι και το πρωί έχει τέτοια χρώματα. Όταν ξυπνάνε οι άνθρωποι έτσι είναι ο ουρανός

Στο σημείο αυτό βλέπουμε στον υπολογιστή τον ζωγράφο, άλλους πίνακες του και μαθαίνουμε πληροφορίες για την ζωή του.

4ο Στάδιο – «Στοχαστική προσέγγιση του PERKINS: Ολιστική παρατήρηση, εικαστικές δημιουργίες»

Τα παιδιά παρατηρώντας τον πίνακα του Θεόφιλου Χατζημιχαήλ, έκαναν τον δικό τους πίνακα. Ζωγράφισαν με νερομπογιές, με μαρκαδόρους, με τέμπερες, κόλλησαν με κολάζ χαρτιά και χρησιμοποίησαν τα δακτυλάκια τους για να κάνουν τύπωμα (πουαντιγισμός - τελίτσες με τέμπερα).

Μέτρησαν πόσα είναι τα δέντρα και σε ποια θέση βρίσκονται στον πίνακα. Πόσοι είναι οι άνθρωποι, πόσες γυναίκες και πόσοι άνδρες καθώς και την θέση τους στον πίνακα. Ζωγράφισαν το τραπέζι σε χαρτόνι, τα μπουκάλια και τα φαγητά. Αξιοσημείωτο είναι ότι παρατήρησαν με μεγάλη προσοχή, τι έκανε ο κάθε άνθρωπος και που ακριβώς έπρεπε να τους κολλήσουν στον δικό τους πίνακα.

Δείτε τον πίνακα των παιδιών...

Πραγματικό έργο τέχνης...

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ

- Η νηπιαγωγός μέσα σε ένα καλάθι έχει τοποθετήσει κορδέλες διαφόρων χρωμάτων . Τα παιδιά με κλειστά τα μάτια διαλέγουν μια κορδέλα. Αφού επιλέξουν όλα τα παιδιά, χορεύουν ακούγοντας μουσική και κινούνται ανάλογα με τον ρυθμό.
- Η νηπιαγωγός δίνει οδηγίες (οι κόκκινες κορδέλες ανεμίζουν στον ουρανό, οι γαλάζιες κορδέλες γίνονται ποταμάκια... κτλ) και τα παιδιά ακολουθώντας τον ρυθμό, εκτελούν τις οδηγίες.
- Με το σύνθημα της νηπιαγωγού τα παιδιά σχηματίζουν ομάδες, σύμφωνα με το χρώμα που έχουν στην κορδέλα τους και χορεύουν μαζί, ακολουθώντας τις οδηγίες της νηπιαγωγού.
- «Απλώνω τις κορδέλες μου». Η νηπιαγωγός έχει δέσει σχοινιά σε ράβδους γυμναστικής, για να απλώσει με μανταλάκια κάθε ομάδα τις κορδέλες της, (να απλώσει την «μπουγάδα»). Οι ομάδες είναι παραταγμένες σε σειρά, ο ένας πίσω από τον άλλο η κάθε ομάδα, σε απόσταση από τα σχοινιά. Με το σύνθημα της νηπιαγωγού ο πρώτος από κάθε ομάδα τρέχει και κρεμάει την κορδέλα του στο σχοινάκι της ομάδας του, επιστρέφει και χτυπάει στο χέρι τον επόμενο για να ξεκινήσει. Νικήτρια ομάδα είναι αυτή που θα «απλώσει» πρώτη τις κορδέλες της. Παρατηρήθηκε, όταν αποφασίσαμε να παίξουμε το παιχνίδι και δεύτερη φορά, τα παιδιά μιας ομάδας πρότειναν να αλλάξει η σειρά των μελών της ομάδας (πρώτος, δεύτερος... κλπ) και η πρόταση έγινε αποδεκτή από όλες τις ομάδες. Ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών για τις αλλαγές που θα πραγματοποιούσαν.
- Στη συνέχεια η νηπιαγωγός μοιράζει σε κάθε ομάδα ένα παζλ αποτελούμενο από τέσσερα κομμάτια. Κάθε παιδί παίρνει ένα κομμάτι και σε αυτό γράφει το όνομα του και ζωγραφίζει τον εαυτό του. Έπειτα η κάθε ομάδα φτιάχνει το παζλ της το κολλάει σε ένα χαρτόνι.
- Η κάθε ομάδα συζητώντας αποφάσισε ποιο θα είναι το όνομα της ομάδας της. Η επιλογή είναι δική τους, ζώο, λουλούδι ή ότι άλλο επιλέξουν.
- Η πρώτη ομάδα επέλεξε το όνομα τριαντάφυλλο, η δεύτερη καρπούζι και η τρίτη ελέφαντας. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα έγραψε το όνομα της και ζωγράφισε αυτό που αντιπροσωπεύει.

Ταβέρνα – «Η μεγάλη μπουκιά»

- Αποφασίσαμε να κάνουμε στην τάξη την δική μας ταβέρνα. Το όνομα που αποφάσισαν τα παιδιά να δώσουν στην ταβέρνα είναι «Η μεγάλη μπουκιά». Όλοι μαζί γράψανε την πινακίδα. Στην συνέχεια η νηπιαγωγός χώρισε τα παιδιά σε ομάδες.
- Μια ομάδα ανέλαβε τον στολισμό της πινακίδας. Τα παιδιά επέλεξαν να ζωγραφίσουν λουλούδια και καρδούλες, τα έκοψαν και τα κόλλησαν γύρω γύρω στην πινακίδα.
- Η δεύτερη ομάδα ετοίμασε τα φαγητά. Επέλεξαν να τα φτιάξουν με πλαστελίνες.
- Η τρίτη ομάδα ετοίμασε τον τιμοκατάλογο. Ζωγράρισαν τα φαγητά, έγραψαν το όνομα καθώς και την τιμή.
- Ένα παιδάκι πρότεινε να κάνουμε μια πινακίδα που να λέει «Ανοιχτό- Κλειστό», όπως έχουν τα μαγαζιά και φυσικά μας άρεσε πολύ η ιδέα και την υλοποιήσαμε.
- Παιχνίδια ρόλων. Τα παιδιά «παίζουν» στην ταβέρνα. Κάποια γίνονται οι μαγαζάτορες και κάποια είναι οι πελάτες. Εναλλαγή ρόλων.

«Αινίγματα με τις τροφές»

- Μάθαμε αινίγματα για τις τροφές.
- Παίξαμε με το beebot και τα αινίγματα. Η νηπιαγωγός λέει ένα αίνιγμα και το κάθε παιδί θα πρέπει να οδηγήσει την μελισσούλα στην σωστή τροφή.
- Στη συνέχεια τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες και έπρεπε να κάνουν ένα δικό τους αίνιγμα με όποιο τρόφιμο αυτά ήθελαν.

Το αίνιγμα της πρώτης ομάδας

Πράσινο με σποράκια
και πράσινο και από πάνω
και κοτσάνι έχει πράσινο ανοιχτό
και το τρώω με πιρούνι
βραστό ή ωμό.
Τι είναι;

Το μπρόκολο

Το αίνιγμα της δεύτερης ομάδας

Ζει στα βαθιά νερά
δεν βγαίνει ποτέ στα ρηχά.

Είναι τεράστιο πολύ
και έχει χρώμα μπλε.

Τι είναι;

Ο καρχαρίας (σε ερώτηση μου αν ο καρχαρίας τρώγετε και αν είναι τρώσιμο, μου απάντησαν, ναι, αφού είναι ψάρι)

Το αίνιγμα της τρίτης ομάδας

Πράσινο είναι ανοιχτό
μικρό και ζουμερό.
Κόβεται εύκολα
και είναι ένα φρούτο γλυκό.

Τι είναι;

Το αχλάδι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

«Πειράματα με τα αυγά»

1^ο πείραμα

Τα παιδιά χωρίστηκαν από την νηπιαγωγό σε δύο ομάδες. Δόθηκαν και στις δύο ομάδες δύο αυγά, ένα βρασμένο και ένα άβραστο. Τους ζητήθηκε να περιστρέψουν τα αυγά πάνω στο τραπέζι και να μας πούνε τι διαπιστώνουν. Διαπίστωσαν ότι το ένα μπορεί να γυρίσει, το άλλο όμως όχι.

Γιατί άραγε;

Τα παιδιά διατύπωσαν τις απόψεις τους στην ολομέλεια και κατάληξαν ότι το ένα είναι πιο «βαρύ», έτσι το ονόμασαν, γι' αυτό μπορεί και γυρίζει. Μετά από συζήτηση κατέληξαν ότι πιο «βαρύ» είναι το βρασμένο αυγό. Εξήγησα στα παιδιά ότι το βρασμένο είναι στερεό, γι' αυτό και μπορεί να περιστρέφεται, ενώ το άβραστο είναι υγρό στο εσωτερικό του.

2^ο πείραμα

Έδωσα στα παιδιά άβραστα αυγά, ποτήρια με νερό, ζάχαρη και αλάτι.

Η κάθε ομάδα πειραματίστηκε με τα αυγά και τα υλικά, ρίχνοντας αλάτι στο ένα ποτήρι, ζάχαρη στο άλλο και σε ένα τρίτο σκέτο νερό.

Στην ολομέλεια διατύπωσαν τα συμπεράσματα τους και κατάληξαν ότι στο ποτήρι νερό που πρόσθεσαν αλάτι, το αυγό επέπλεε. Συμπλήρωσαν χαρακτηριστικά, όπως γίνεται στην θάλασσα, που έχει αλάτι και γι' αυτό επιπλέουμε. Εξήγησα την άνωση (δύναμη που ωθεί προς τα πάνω) που προκαλεί το αλάτι στο νερό.

«Η πυραμίδα της διατροφής»

- Αφού στήθηκε η ξύλινη πυραμίδα της διατροφής τα παιδιά χωρίστηκαν από την νηπιαγωγό σε ομάδες και τους ζητήθηκε να τοποθετήσουν τα ομοιώματα τροφίμων, όπως εκείνα πιστεύουν ότι πρέπει να καταναλώνονται και με την συχνότητα που πρέπει κατά την διάρκεια μιας εβδομάδας.
- Συζητήσαμε τον λόγο για τον οποίο τοποθέτησε κάθε ομάδα με την συγκεκριμένη σειρά τα τρόφιμα στην πυραμίδα και αιτιολόγησαν την άποψη τους.
- Στη συνέχεια παρουσιάστηκε η αφίσα της πυραμίδας των τροφίμων και τα παιδιά έκανα τις διαπιστώσεις τους ανά ομάδα, για το πώς τοποθέτησαν αυτά τις τροφές και έκαναν τις διορθώσεις τους στη κατάταξη.
- Παρακολουθήσαμε σχετικά βίντεο.
- Μοιράστηκαν εικόνες τροφίμων από φυλλάδια σούπερ μάρκετ και κάθε ομάδα κόλλησε στην πυραμίδα της διατροφής που βρίσκονταν σε ένα χαρτί, τις τροφές όπως είχαν πλέον μάθει. Έγινε και ατομική η συγκεκριμένη εργασία.